

PRIPREMA DJETETA ZA ŠKOLU – RAZVOJ SOCIO-EMOCIONALNIH VJEŠTINA

Polazak u školu velika je prekretnica u životu djeteta i predstavlja značajnu promjenu u životu roditelja i djeteta. Stvarajući motivirajuće okruženje u kojem se podržava dječja radoznalost, aktivnost, stjecanje novih iskustava, igra i stvaralaštvo, stvaramo dobre uvjete za budućeg *školarca*. Spremnost za školu, osim motoričkog, spoznajnog i jezično-govornog obuhvaća i socio-emocionalni razvoj. Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ciljevi koji se odnose na socio-emocionalan razvoj u ranoj i predškolskoj dobi jesu socijalna i emocionalna dobrobit.

Emocionalna dobrobit

- samoprihvatanje djeteta (ne potiskivanje emocija, prihvatanje sebe)
- samopoštovanje i samosvijest djeteta
- sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
- razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)
- spremnost djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja
- procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija tj. razmatranje načina njihova ostvarenja
- inicijativnost i inovativnost djeteta
- samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti
- promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća.

Socijalna dobrobit

- uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija.

Ona uključuje:

- razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti (proizašlih iz vjerskih, rasnih, nacionalnih, kulturoloških i drugih različitosti ili posebnih potreba),
- usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice,
- uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima,
- aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija,
- zajedničko (usklađeno) djelovanje djeteta s drugima (djecom i odraslima)
- etičnost, solidarnost i tolerancija djeteta u komunikaciji s drugima,
- mogućnost prilagodbe djeteta novim, promjenjivim situacijama i okolnostima (fleksibilnost i adaptabilnost),
- percepciju sebe kao važnog dijela zajednice/okruženja,
- osjećaj prihvaćenosti i pripadanja,
- percepciju sebe kao člana zajednice koji ima priliku i mogućnosti pružanja doprinosa zajednici,
- odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima.

U planiranju i oblikovanju kurikuluma *Programa predškole* naglasak se stavlja na razvoj socijalnih kompetencija djece osiguravanjem sigurnih i podržavajućih kontekstualnih uvjeta koji omogućuju privikavanje na izvanobiteljski i institucijski kontekst, potiču kulturu komunikacije, zajedničkog življenja i ophođenja, razvoj socijalno-emocionalnih veza s vršnjacima, suradničko učenje, nenasilno rješavanje sukoba, timski rad – dogovaranje i podjela uloga, preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i postupke prema sebi, drugima i okruženju.

Za polazak u školu je izrazito važna socio-emocionalna spremnost. Emocije predškolskog djeteta su jednostavne, česte, spontane i kratkotrajne, a dijete ih odmah izražava jer ih ne može i ne zna suzdržati. Upravo zbog toga je bitno da dijete sazrije i nauči nositi se sa svojim emocijama.

Emocionalni razvoj je uvelike određen temperamentom djeteta iako na nj utječu i okolinski faktori odnosno odgoj.

Po temperamentu razlikujemo:

- 1) Dijete lakog temperamenta- češće su dobro raspoložena, dulje se usredotočuju na sadržaje, lakše podnose frustracije, manje su plašljivi, motorički umjereno aktivni.
- 2) Dijete teškog temperamenta- rijetko je vedrog raspoloženja, brzo mijenja interese i aktivnosti, teško prihvaća odgodu zadovoljavanja potreba, ne prihvaća utjehu, motorički je vrlo aktivno.
- 3) Dijete opreznog temperamenta- češće je loše raspoloženo, teško se prilagođava.

Tijekom odrastanja dijete uz pomoć odraslih uči kako se nositi s emocijama:

1) Emocionalna pismenost

- Prepoznavanje i imenovanje emocija.
- Povezivanje emocije sa situacijom.
- Opisivanje emocionalnog doživljaja.
- Razumijevanje emocija drugih ljudi.

2) Emocionalna regulacija

- Načini samoumirivanja i samotješnja.
- Skretanje pozornosti, traženje pomoći.
- Ophođenje s drugima prilikom emocionalno stresne situacije.

Dijete stječe svijest i znanja o emocijama sazrijevanjem živčanog sustava, ali i našim odgovaranjem na njegove emocionalne potrebe te oponašanjem odraslih. Dijete trebamo poučiti kako izražavati emocije na socijalno prihvatljiv način, a ne ih potiskivati.

Literatura:

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014)

Došen-Dobud, A. (2008).: Predškola;

Zagreb: Alinea

Starč, B., Čudina-Obradović, M. (2004).: Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi;

Zagreb: Golden marketing

Pripremile:

odgojitelji odgojno-obrazovne skupine *Iskrice*:

Stela Bandula, Ana Belinić i Valentina Baksa